Nyár volt...

Sorok Szőkefalvi-Nagy Béla születésnapján

■ Szeged nagy tudósának – díszpolgárának –, az iskolateremtő matematikusnak, Szőkefalvi-Nagy Bélának ma van a nyolcvanadik születésnapja.

Azt mondta egy nemrég készült interjúban (amely a Szeged című folyóirat májusi számában jelent meg), hogy a matematikai gondolkodás nem kötődik életkorhoz. Tipikusan laikus kíváncsiskodásra válaszolt így; a kérdéseimmel tudniillik egyre azt firtattam, miként volt lehetséges, hogy rendkívül fiatal korában egyenrangú tudós kollégája lett tanárainak, a kor legkiválóbb matematikusainak. Szerettem volna megragadni azt a pillanatot, amelyhez hasonlókról legendák születnek; melyek körüllengik a maradandó értékeket létrehozó tudósokat, s mely legendák lényegileg hasonlítanak az alkotó művészek legkiválóbbjait övező titokzatos történetekhez. A mű születéséről szólnak ezek a történetek – s alighanem egy kicsit hazudósak. A pillanat művének – véletlenek összejátszásának – tüntetik föl azt, ami pedig a fegyelmezetten gondolkodó, már-már aszkétikus szorgalmú, alkotó energiákat egy célra összpontosítani képes – és kíváncsi ember teljesítménye.

A professzor sose mondta, nem is mondaná így ki, de tulajdonképpen arról van szó, hogy huszonéves korában egy bizonyos tudományos – operátorelméleti – témában eredményesebb volt, mint az ugyanazzal a témával is foglalkozó nagy matematikai elmék; mint a tanárai, a mesterei. A történet lényege, hogy azon az egykori nyáron a Mester – Riesz Frigyes – „megkínálta" tehetséges tanítványát a Feladattal, melylyel már Neumann János is foglalkozott volt, s melyben a tanár, Riesz, alapvető könyvet és sok nevezetes dolgozatot publikált addig... A tanítvány hazament és dolgozott.

Képzeljük el a várakozásteljes pillanatot: munkájának eredményét az egyik tiszai hajóra vitte le a Mesternek, aki jól megérdemelt pihenőjét töltötte a vízen... „Van benne egy rossz lépés"– mondta szűkszavúan a diákjának és visszaadta a papírokat. Megpróbálhatjuk a lehetetlent, elgondolni, melyikük mit érezhetett: a tanár, aki – minek szépítsük – minden bizonnyal megakadt ebben a munkában, s bízott a fiatal, friss gondolkodás eredményében... A tanítvány – mint akit leforráztak? Hát nem. „Nekiláttam kiköszörülni a csorbát" – mondta jó néhány évtized múlva, az emlékeiben kutatva, s mosolygott – a felidézett egykori képen? „Otthon hanyatt feküdtem a díványon és gondolkodtam, gondolkodtam... Meg voltam győződve, hogy jó irányba indultam el. Pár nap múlva megtaláltam a helyes lépést."

Fotó: Schmidt Andrea

A tanár kézfogásával kollégájává fogadta tanítványát.

A „pillanat" története nem látványosan színes; de belső, drámai feszültsége megkapó. Szójátékos hasonlattal: az analízis későbbi professzorának életéből ez a történet hasonlít az analitikus drámákhoz; amikor a függöny fölmegy, már minden megtörtént... A geometria és az algebra tudósa, az édesapa, Szőkefalvi-Nagy Gyula, s az ugyancsak természettudományokat tanító édesanya korán észreveszik a gyermek különleges képességeit – a matematikai jellegű játékok révén. A családi légkör, a szülők példája és a megválasztott iskolák meghatározók: Szőkefalvi-Nagy Béla – diákként és felnőtt korban – amihez csak valaha hozzáfogott, lelkiismeretesen és szisztematikusan elvégezte; értsd: a végére járt, sosem hagyta felébe-harmadába.

A képesség: öröklött és szerzett – ezt mutatja (számomra, és sok egyéb megtanulnivaló mellett) a ma is bámulatosan friss szellemű és ifjakat megszégyenítően tevékeny nyolcvanéves professzor „története". Életpéldája.

Kevés egyéb tapasztalásunk adatik mostanában, amely hasonlóképpen reménnyel teljes.

Professzor úr, engedje meg, hogy szívből köszönjük és köszöntsük.

Sulyok Erzsébet

A mai napon Szőkefalvi-Nagy Béla születésnapját, saját kérésére, szűk családi körben ünnepli. Csak a Bolyai Intézetet keresi fel. Tiszteletére azonban a Szegedi Akadémiai Bizottság a funkcionálanalízis témaköréből augusztus 9-e és 13-a között nemzetközi konferenciát szervez. Ehhez kapcsolódva augusztus 10-én este az egyetem aulájában Lippai Pál polgármester és Csirik János rektor fogadást ad a tudós tiszteletére.

Tájékoztató a jövedéki szabályozásról

Az 1993. évi LVIII-as törvény „A jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszadóról" 1993. július 1-jén életbe lépett. A törvény alapján a jövedéki tevékenységek folytatásához jövedéki engedélyt kell kérni.

Engedélyköteles jövedéki tevékenységek:

– fermentált dohány
– dohánygyártmány
– szeszgyártási termék
– pálinka
– borpárlat
– szesz
– szeszes ital
– sör
– kőolajtermékek előállítása, raktározása, tárolása, nagykereskedelme, exportálása, importálása, kiskereskedelme
– kávé importálása és kiskereskedelme.

A jövedéki termékek termelésére, önálló raktározására, nagykereskedelmi forgalmazására, exportálására a jövedéki engedélyt a Vám- és Pénzügyőrség Területi Parancsnoksága adja ki.

Jövedéki termékek kiskereskedelmi forgalmazására a jövedéki engedélyt annak a települési önkormányzatnak a jegyzője adja ki, amelynek illetékességi területén a jövedéki termékeket értékesíteni szándékoznak.

Jövedéki termékek kiskereskedelmi forgalmazására jövedéki engedélyt az a kérelmező kaphat, aki

– dohánygyártmány, szesz, szeszes ital, sör, kávé forgalmazásához üzlethelyiséggel rendelkezik, cigaretta értékesítése, ideértve a kiskereskedelmi forgalmazáshoz értékesítő automata egységet is

– a kőolajtermékek forgalmazásához üzemanyagtöltő-állomással, önálló háztartási tüzelőolaj eladóhellyel vagy tüzelőanyag-telephellyel rendelkezik.

Dohánygyártmány

– általános áruház
– élelmiszer-áruház
– élelmiszer jellegű vegyes üzlet
– az egyéb kiskereskedelmi szakboltok közül a dohány- és ajándékbolt
– vendéglátóipari üzletek
– kereskedelmi szálláshelyek (a fizetővendéglátó-hely kivételével)
– üzemanyagtöltő állomások területén lévő üzlethelyiségekben.

Szesz és szeszes ital, valamint sör

– általános áruház
– élelmiszer-áruház
– élelmiszer szaküzletek közül az édesség-, kávé- és teaszakbolt, palackozott italok boltja
– élelmiszer jellegű vegyes üzlet
– vendéglátóipari üzletek
– kereskedelmi szálláshelyek (a fizetővendéglátó-helyek kivételével)
– üzemanyagtöltő-állomások területén lévő üzlethelyiségben kizárólag palackos, dobozos kiszerelésben.

Kávé

– általános áruház
– élelmiszer-áruház
– élelmiszer jellegű vegyes üzlet
– kávé-, tea- és édességszaküzlet

Motorbenzin, gázolaj és háztartási tüzelőolaj

– üzemanyagtöltő-állomáson
– háztartási tüzelőolajat, önálló háztartási tüzelőolaj eladó helyen vagy tüzelőanyag-telephelyen.

Jövedéki termékek kiskereskedelmi forgalmazásának engedélyezésére irányuló kérelmet formanyomtatvány kitöltésével kell benyújtani a Szeged M. J. Város Polgármesteri Hivatal Vagyonkezelő és Vállalkozási Irodájánál Szeged, Széchenyi tér 11. II. em. 227. sz. szoba.

A kérelem a Polgármesteri Hivatal Vagyonkezelő és Vállalkozási Irodájánál, illetve a Vám- és Pénzügyőrség megyei Parancsnokságánál (Szeged, Jókai u. 9.) megvásárolható.

Határidők

Az a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet és természetes személy, aki e törvényben meghatározott jövedéki tevékenységet 1993. július 1. napja előtt megkezdte, 60 napon belül, 1993. augusztus 30-ig jövedéki engedély iránti kérelmet köteles benyújtani az illetékes engedélyező hatósághoz, a Vagyonkezelő és Vállalkozási Irodához, a kiskereskedelmi forgalmazás engedélyezése érdekében.

Jövedéki engedély nélkül legfeljebb 8 hónapig folytathat jövedéki tevékenységet, a törvény egyéb szabályainak betartásával. Végső határidő 1994. február 28.

Az engedélyező hatóság 6 hónapon belül köteles elbírálni a kérelmet, s kiadni a jövedéki engedélyt.

Jövedéki termék telephelyen kívüli értékesítése csak 30 napig, legfeljebb július 31-ig végezhető.

Ez azt is jelenti, hogy azok a vállalkozók, akik jövedéki terméket értékesítenek és üzlethelyiséggel nem rendelkeznek, ezt a tevékenységüket legfeljebb július 31-ig végezhetik. Így például piacokon, vásárokon, közterületen – asztali árusítás formájában – nem értékesíthető dohánygyártmány és kávé.

ÖN kormányoz

Szegedi napok

Szeged megyei jogú város polgármestere idén vendégül látja a külföldön élő szegedi polgárokat egy háromnapos program keretében, augusztus 19–21. között. Kérik az érintetteket, értesítsék erről rokonaikat, hozzátartozóikat, amennyiben nem jutott el hozzájuk meghívólevelük. Találkozás augusztus 19-én a polgármesteri hivatalban (Széchenyi tér 10.) a 102-es szobában reggel 9 órakor. Minden külföldre szakadt szegedi polgárt szeretettel várnak.

Csatornaépítés

Jó ütemben halad a szennyvízcsatorna-építés. Alsóvárosban a Pásztor és a Középkapu utcában még folyik a munka, az Araszt, a Távol, a Kácsa, a Tisza L.. a Szent Antal, az Alföldi utcában már befejeződött. Kiskundorozsmán is a tervezett ütemben halad az építkezés.

A múlt hónapban hagyták jóvá a Klebelsberg városrész csatornázási programját, melynek alapján a Pancsovai, Harangláb, Verseci, Titeli, Kisvasút, Fűtőköz utcára kiviteli szerződést kötnek. Az építést három kivitelező szervezet végzi, így három helyen lesz egy időben csatornaépítés.

A mezőgazdasági károk kompenzálása

Az 1993. június 12-i mezőgazdasági vihar- és jégkárral kapcsolatos bejelentések az önkormányzatra jelentős adminisztrációs feladatokat róttak. Az adatok jelentős részét az irodák feldolgozták, az ezzel kapcsolatos munkálatokat hamarosan befejezik. Kártérítést a közeljövőben, a Fölművelésügyi Minisztérium intézkedését követően kapnak az érintettek.

Házingatlanok elidegenítése

Felhívás ingatlankezeléssel és lebonyolítással foglalkozó vállalkozók részére a 8/1993. (IV. 20.) Kgy. sz. rendeletben szabályozott önkormányzati tulajdonban lévő házingatlanok elidegenítésének lebonyolítására.

Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Vagyonkezelő és Vállalkozási Irodája pályázatot hirdet a 8/1993. (IV. 20.) Kgy. sz. rendelet alapján elidegenítésre kijelölt házingatlanok (3629 db lakás) értékesítésének lebonyolítására.

Az elidegenítés lebonyolításában kizárólag azok a magánszemélyek és szervezetek vehetnek részt, ahol a vállalkozó, illetve szervezet esetében legalább alkalmazottja rendelkezik a 8/1990. (XI. 01.) BM sz. rendeletben előírt végzettséggel.

A lebonyolítással kapcsolatos feladatok részletes ismertetője 5000 Ft befizetése ellenében a Vagyonkezelő és Vállalkozási Irodában augusztus 2-tól átvehető. Befizetési csekket az iroda biztosít.

A pályázat benyújtásának határideje: 1993. augusztus 15. Helye: Szeged MJ Város Polgármesteri Hivatal Vagyonkezelő és Vállalkozási Iroda 6745 Szeged, Széchenyi tér 11. II/218. szoba.

A beérkezett pályázatokat Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlése Vagyonkezelő és Vállalkozási Bizottsága bírálja el két fordulóban, a részletes ismertetőben szereplő feltételekkel.

Közgyűlési határozatok

Építési tilalom feloldása

Szeged város közgyűlése július 1-jei ülésén döntést hozott az egyes újszegedi területeket érintő építési tilalomról. A tilalmat feloldotta a Népkert sor 5/a., 5/b., 6., a Jankovich u. 17/a., valamint a Fogarasi u. 19. sz. alatti ingatlanokra.

A határozat szerint a Bal fasor 4. és a Temesvári krt. 60. sz. alatt található ingatlanokat az önkormányzat forgalmi értéken meg fogja vásárolni.

Az MTA és az egyetemek fejlesztésére fenntartott területekről még nem született közgyűlési döntés, ezeknek a tilalommal terhelt ingatlanoknak a megvásárlására az érintett intézmények bevonásával ütemezési terv készül.

Önkormányzati bérlakások értékesítése

A képviselő-testület módosította a lakások elidegenítéséről szóló rendeletét. Az önkormányzat az elidegenítésre kijelölt épületekben az üres és megüresedő bérlakásokat pályázat útján értékesíti. A későbbiekban a sajtó útján megjelenő hirdetésre pályázatot nyújthatnak be mindazok, akik az önkormányzat lakásigénylési névjegyzékén szerepelnek.

Fontos közlekedési változások a Belvárosban

A közgyűlés már korábban, szakértői vélemények alapján döntött a belvárosi forgalmi rend módosításáról. Ennek megfelelően a Somogyi, Kölcsey, Jókai és Toldi utca forgalmi rendje 1993. július 30-tól megváltozik.

Gépjárművel nem lehet behajtani a Somogyi utcába a Kelemen és a Zrínyi utca felől, valamint a Kölcsey utcába a Tisza Lajos körút felől. A Somogyi utcai változás következtében a Jókai és a Toldi utcában módosul a forgalom iránya, így a Jókai utca az Aradi vértanúk tere felől közelíthető meg.